

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyesületi tagok és községi elöljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon

Egy példány 10 fillér.

Telefon

FŐSZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

BETEGH PÁL

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DERÉKI ANTAL

FŐMUNKATÁRS:

FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári ocheque-számla 10,489. szám.

A dánosi hősök

és a Jakabokányok.

Irta: Dr Király Péter.

A mi nemzetközi szocialistáink igen különös viselkedést tanusítanak a dánosi rémgylkosság esetével szemben. Szociológiai szempontból foglalkozván e pártját ritkító bestialitással, okoskodásuk abban a végkövetkeztetésben éri el a szeretetreméltóság netovábbját, hogy ennek a rabló-gylkossági esetnek tulajdonképpen nem azok a banditalelkű istentelen cigányok az okozói, hanem a mi állami és társadalmi életünk bűnös és gonosz berendezése.

Ebből folyólag — amint e nemzetközi irástudók és próféták bölcs írásainak sorai közül kiolvashatjuk szerencsénk van — a dánosi rabló-gylkosság értelmi szerzői a vagyonos magyar állampolgárok nemzetközietlen közérzete, különösképen az állam és egyház szűkkeblősége, rideglelkűsége és szellemkölcsi korlátoltsága.

Summa summarum a „börkabátosok” elsősorban a bűnösök.

Ez a bűn tehát voltaképpen nem is anyira a tettesek büne, mint az uralkodó magyar társadalom alávalóságának kárhazatos gyümölcse.

Nem — a gylkosokat kell tehát büntetni, hanem fel kell forgatni fenekestől a fennálló társadalmi jogrendet és ezzel aztán ez a kedélyes kis ügy kifogástalan korrektséggel s a nemzetközi szocialisták lovagias szabályai szerint elintézésre nyerne.

Ime így fest a nemzetközi szocialisták harcmodora, erkölcsi érzéke, felfogása, lelke és jelleme.

E dicső apostolok ezek után bármennyi dicséretet és felmagasztalást zengedezzenek és zengedeztessenek is maguk felől, — per urbem et orbem, — egy bizonyos ténykörülmenyt be kell ismerniök, egy bizonyos tényüket feltétlenül le kell szögezni és meg kell rögzíteni, azt t. i., hogy a Magyarországon apostolkodó nemzetközi szocialisták a fennálló társadalmi jogrend ellen a támadás sikere kedvéért egyáltalában nem válogatósak az eszközökben, nem respektálnak ö kigyelmök sem jogot, sem tisztességet, sem emberiséget, sem semmiféle erkölcsi törvényt. Védelmükbe veszik a dánosi rémgylkosság minden förtelmét és iszonyatát, védelmükbe veszik a

csendes és szeretetápoló családi tüzhely megbecstelenítőt, az ártatlan és szeplőtelen hajadon ellen elkövetett erőszakos meggyalázás tényét, egy ártatlan család bestiális legyilkolását, a családi tüzhely feldulását, kirablását, felpörkölését, elhamvasztását.

A bestiálítás művének minden borzalma és égrekiáltó gaszága indokolt védelemben részesül itt nálunk Magyarországon a fennálló jogrend ellenében és ezt a perverz eljárást a „nemzetközi szocializmus” apostolai minden tartózkodás nélkül megengedik maguknak.

Ime, idáig jutottunk.

Megdöbbenve kérdezhetjük a magyar kormánytól és a magyar államhatalom minden hivatott képviselőjétől: figyelemmel kísérik-e ezeket a jelenségeket?

Meddig tart még példátlan türelmök és indolenciájuk? Mert hiszen a mi nemzetközi zszornalisztáink előtt a Dánoson szomorú hírnévre vergődött Kolompár Tuták, Lakatosok és a többi jó madarak erkölcsé, jelleme, istenfélelme, megbízhatósága és emberi értéke nem valami rokonszenvetlen fogalmak, sőt méltók a mentegetésre, szépígitésre, a megszívlelésre. Ime így föltik be szent és magasztos hivatásukat a mi dicsőségesen uralkodó nemzetközi apostolaink fenkölt gondolkozással, istenes bölcselkedéssel.

Ezek előtt a magyar nemzet boldoggá tételét fennen hangoztató „Népvezérek” előtt még ilyen szellemenben és irányban is szentesíti a „szocializmus célja” a harag és gyűlölet förtelmes eszközeit.

Ezek után aligha lehet valami jogos panaszkodás ezeknek a „Prófétáknak” a miatt, hogy nem pendülhet velük mindenki egy huron.

Székely gazdakörök.

A székelyföldi miniszteri kirendeltség gazdasági akciójának legsikerültebb eredményei közé kell soroznunk a falusi gazdakörök szervezését. Aki ismeretes a Székelyföld gazdasági viszonyaival és tudja, hogy gazdaságmunk elmaradottságának és vagyoni hanyatlásának legfőbb oka a társadalmi szervezatlenség, az erök egyesítésének nagy mértékű hiánya, az egymás bajai, szükségéi felől való kölcsönös tájékozatlanság, az kellően képes értékelni minden oly egyesülést, amely kizsákdáinkat egymással közös és kölcsönös érdekeik ápolására egybefüzi. — Mert nem szabad felednünk, hogy ha valahol,

ugy a gazdasági életben van legnagyobb szükség az összetartásra, egymás kölcsönös támogatására. Régen rájöttek erre a külföldi államok gazdái, akik már jó ideje kezdték a gazdasági érdeksoportok szervezését s munkálkodnak érdekeiknek minden irányban való képviseltetése és megvédésében.

A gazdakörök alakítása főleg nálunk, a Székelyföldön megbecsülhetetlen fontossággal bír, mert óriási lépést jelent vidéki gazdaközönségünk tömörítése, összetartozandóságuk érzetének öntudatra juttatása terén. Mihelyt egy község lakosságát egy ilyen érdekszövetség köti össze, amely tagjainak vagyoni és egyuttal szellemi javait is megvédeni s céltudatosan gyarapítani hivatott, a gazdasági produktivitás és megerősödes terén korszakalkotó változás következnek be.

Mert mi a gazdakörök célja és hivatása?

Ugy abban az irányban, ahogy a székelyföldi kirendeltség a gazdakörök szervezését és működésüket kifejteni igyekszik, azok nemcsak arra szolgálnak, hogy a gazdák gyakori összejöveteleken gazdasági észleleteiket, tapasztalataikat egymással közöljék, bajaikat, a közösen érdeklő kérdéseket behatóan megbeszéljék, szükségüket kölcsönösen feltárják és ily módon magukon és egymáson a közvetlen érintkezés konzultatív eszközeivel segítsenek, hanem a kisgazdák gazdasági érdekeit közvetlenül érintő s főleg reális értékű intézményekkel is új erőt és új szellemet oltanak a székely birtokosságba. E végből a kirendeltség egy felől oktató módon, időnként és fölváltva, bizonyos rendszer szerint rendezett gazdasági előadások, vitaköz megbeszélések, gazdasági szakmüvekkkel fölszerelt népkönyvtárak föllállítása útján, másfelől a rendelkezésre álló anyagi eszközökkel, gazdasági gépek és eszközök kiosztása és használásuk megismertetése, a Székelyföldön annyira hiányzott tenyészállatok és vetőmagvak kedvezményes aron való szétosztása, az állattenyésztésre oly fontos legelőállomány megjavításának rendszeres keresztülvitele, a kisgazdaságok intenzivitasát fokozó, rálunk ismeretlen vagy elhanyagolt gazdasági ágak — baromfi, selyem, méh'enyésztés — meghonosítása és fejlesztése stb. által iparkodik gazdálkodásunkat új irányokba terelni. És hogy a kirendeltség működése eredményes lehessen, hogy úgy a szükséges tájékozódás megszerzése, mint a gazdaközönség javát szolgáló segélyezések szétosztása a követelményeknek minél megfelelőbben és minél tökéletesebben sikerüljön, a kirendeltség minden községben gazdaköröket törekszik alapítani. A gazdakörök — megfelelő, értelmes vezetés mellett — maguk állapítják meg, a helyi viszonyok legalaposabb ismerete alapján a község gazdasági szükségleteit; a kirendeltség kiküldött tisztviselője már leszűrődött, megállapodott nézetek, tanulságok nyomán tájékozódhatik és nem kénytelen gazdtól-gazdára tudakozódni a községi bajok felől. A gazdakörrel előre megállapítják minő támogatásra van szük-

ségük s miket kell első sorban kérniök a kormány segélyező szerveitől.

Látható tehát, hogy a gazdaköröknek nemcsak mint az eröket tömörítő és az öntudatos gazdálkodást elősegítő egyesületeknek van kiváló jelentőségük, de mint a székelység gazdasági átalakulásának megteremtésére hivatott tényező: a székelyföldi kirendeltség tájékoztató és segélyakcióját közvetítő szerveknek is rendkívül fontos szerepök van.

Epen ezért nem lehet eléggé ajánlanunk vidéki gazdaközönségünknek az ily körök szervezését és nem lehet eléggé csodálkozunk, hogy azok száma, előnyeik ismerete dacára aránylag oly lassan gyarapodik.

A kirendeltség kezdeményezésére alakult gazdakörök száma a székely akció körébe vont 6 vármegyében 1905-ben 92 volt. Ez a szám a vármegyékben a következőleg oszlott meg: Csikvármegyében 10 gazdakör. Háromszékvármegyében 11 gazdakör. Kisküküllővármegyében 8 gazdakör. Marostordavármegyében 12 gazdakör. Tordaaranyosvármegyében 4 gazdakör. Udvarhelyvármegyében 47 gazdakör, összesen 92 gazdakör.

Eszerint tehát a legrohamosabb haladás Udvarhelyvármegyében mutatkozott e téren. Ez az arány Udvarhely és a többi vármegyék közt továbbra is megmaradt. A gazdakörök számaránya ugyanis ma a következő:

Csikvármegyében 18, Háromszékvármegyében 36, Kisküküllővármegyében 20, Marostordavármegyében 28, Tordaaranyosvármegyében 13, Udvarhelyvármegyében 91 gazdakör, összesen 206 gazdakör.

Az udvarhelyi gazdakörök száma tehát az összes székelyföldi gazdaköröknek 44 százalékát is meghaladja. Ez mindenesetre Udvarhely gazdaságmunkájának értelmi fejlettségét és vezető embereinek buzgalmat és rátermettségét bizonyítja.

Még jellemzőbb az arány, ha az egyes megyék községeknek számát a gazdakörök számával hasonlítjuk össze:

Csikvármegye 61 közs. 18 gazdakör. Háromszékvármegye 104 közs. 36 gazdakör. Kisküküllővármegye 117 közs. 20 gazdakör. Marostordavármegye 204 közs. 28 gazdakör. Tordaaranyosvármegye 141 közs. 13 gazdakör. Udvarhelyvármegye 134 közs. 91 gazdakör, összesen 761 község 206 gazdakör.

Az egyes vármegyékben levő gazdakörök számát a községek számához viszonyítva a gazdakörök százaléka Csikban 29. Háromszéken 34, Kisküküllőben 17, Marostordában 13, Tordaaranyosban 9, Udvarhelyben 67. Eszerint tehát a gazdasági életrevalóság és szervezködő képesség legnagyobb mértékben Udvarhelyvármegyében nyilatkozott meg, ahol a gazdakörök száma majdnem fele a másik öt vármegye gazdaköreinek s két és félszerese az átlagos aránynak, ami a 6 vármegye területére számítva 27 százalék.

Ez az utóbbi arányszám elég jellemzően bizonyítja mennyi tenni való van még e téren. Legfeltűnőbb az elmaradottság Tordaaranyosban és Marostordában, amelynek pedig a székely kirendeltséghez való kö-

zelségüknel és a gyakori érintkezés lehetőségénél fogva legelőll kellene járnok. Marostordát a távol fekvő csiki és háromszéki községek is messze fölülmulják.

A gazdakörök állandóan folyó szervezésénél egy igen fontos társadalmi jelenséget tartunk szükségesnek kiemelni. A gazdasági szervezkedésnél vezérszerepre, irányító tevékenységre a vidék értelmes osztályának ama tagjai vannak első sorban hivatva, akik a néppel gyakori és a legközvetlenebb érintkezésben élnek: a papok, tanítók és jegyzők. Ők ismerik a helyi viszonyokat legalaposabban és ők férkőzhetnek a néplelekhez legkönnyebben. Igaz ugyan, hogy nagyobb birtokosainkra is ugyanez a misszió teljesítése vár, de a mult tapasztalatai azt a szomorú következtetést eredményezték, hogy közép és nagybirtokos osztályunkra — az egyébként ismert és méltányolt dícséretes kivételekkel — ebben az irányban egyelőre még nem számíthatunk. És őszinte elismerés illeti első sorban a Székelyföld papságát azért, hogy megértette feladatának jelentőségét, fölismerte szociális kötelezettségeit, amelyeket ép oly fontosaknak tartunk, mint egyházi, lelki kötelei teljesítését.

Papjaink nem kicsinyelhető lelkesedéssel támogatják a kirendeltséget munkájában. Igen helyes érzéssel maguk veszik kezükbe a gazdakörök szervezését s követőkre találtak a székelyföld tanítóiban is, akik hasonló tevékenységet kezdenek kifejteni. Ugy hogy a gazdakörök elnökei között Csikban 7, Háromszéken 16, Kisküküllőben 10, Marostordában 16, Torda-aranyosban 8, Udvarhelyen 50 a pap és tanító. Vagyis 206 gazdaköri elnök közül 107 (majdnem 52 százalék).

E tekintetben is Udvarhelymegye jár elől, a hol az elnököknek felénél több a pap és tanító. Hiszük, hogy követőik akadnak a Székelyföldön.

Dr Vajna Géza.

Lépfene az állatok és emberek között.

A budapesti napilapok már hetek óta hoznak hírt illetve közleményeket a Pozsony városban és vidékén az állatok és emberek között fellépett és eddig az emberek között 14 esetben halállal végződött lépfenéről.

Mint unikumot és elrettentő szomorú esetet a közönség tájékoztatása végett röviden ismertetem.

Pozsony vármegyéhez tartozó Felbár és Süly községekben a szarvasmarhák között hirtelen beállott rosszullét, belső betegség lépett fel, mely beteg állatok közül a fenti községekben több állatot levágtak és a húst a községek falusi laikus husvizsgálói által eszközölt vizsgálati után, mint emberi, illetve közfogyasztásra alkalmast Pozsony városában lakó 4 mézáros és hentesek egy Fleischmann Simon nevű mézáros olcsó pénzen eladott.

A levágtatott beteg állatok lépfene ragadós betegségben szenvedők voltak, de hogy ezt elpalástolja fenti eladó és a beteg állatokat összevásárolt vevő, a leölt beteg állatoktól a betegségre jellegzetes kóros lépést a levágás után észrevétlenül eltávolította a levágtatott beteg állattól és helyükbe egészséges állattól származó lépet tett, mely által a falusi laikus husvizsgálókat félrevezetve, a betegséget fel nem ösmerték. Így lett a lépfene hus Pozsony városába faluról bevive és ottan közfogyasztásra bocsátva.

A lépfene állatok husából 4 pozsonyi hentes és mézáros vásárolt, akikről a husfogyasztó közönség közül, hogy hányan és hány kilogramm húst vásárolt közfogyasztásra, eddig megállapítani nem lehetett. Hogy a betegség nagyobb mérvben el nem terjedt, az annak tulajdonítható, hogy az első betegülési eset után megtar-

tott erélyes hatósági nyomozattal mintegy 12 ezer korona értékű húst el lett kobozva és megsemmisítve. Pozsony városába a vidékről való husbevitel el lett tiltva. A fenti fertőzött községek állatállománya állatorvosok által darabonként meg lett vizsgálva és lépfene ellen védőoltásba vétettek.

A fenti emberi halálozási esetek elegendő intő példák arra, hogy a hirtelen belsőleg megbetegedett és főleg falusi helyeken gyorsan kényszerítve és a falusi husvizsgáló egyszerű vizsgálata alapján közfogyasztásra engedett húsok fogyasztásától a gazdaközönség óvakodjon.

Közegészségügyi szempontból ajánlatos volna, hogy minden a vármegye területén belső megbetegedés miatt kényszerítve állat és illetve annak húsát csak azon esetekben engedjék meg közfogyasztásra, ha a kényszerítve szándékolt állatok élő állapotban és levágás után a húst az állatorvos megvizsgálta és azt a közfogyasztásra alkalmasnak találja.

Zonda József

Közbirtokossági ügyek.

Erdők zugása.

E címmel igen találóan jellemezte Dr Nagy György székely képviselőnk az állami erdőkezelés megszüntetésére irányuló mozgalmunkat. A 3329. sz. miniszteri felhívásra Firtosváralja következőkben válaszol:

Nagyméltóságú Miniszter ur!

Alólirott közbirtokosság a „Székely-Udvarhely”-nagyan értesült Nagyméltóságod azon nagyfentőségű felhívásáról, melynek értelmében, ha közterületeink állami kezelése elleni panaszainkat in specie 1907. évi júl. 31-ig Nagyméltóságod előtt feltárjuk: Nagyméltóságod kegyes lesz ügyünket a helyszínén megvizsgálni.

Ugyanezért, habár az említett magas felhívás betűszerinti értelmében lekéstünk volna a meghallgatás teréről, de azon oknál fogva, mely szerint mihielyt a felhívás birtokába jutottunk, azonnal megtettük ezen lépésünket, legyen szabad remélésünk, hogy e nagyfentőségű, reánk nézve életkérdéssel járó ügyben, pár napi késedelem mellett is meghallgattatik rövid, de nagy szükség szülte kérésünk.

Firtosváralja község és határa az 1050 m. magas Firtoshegy déli és délnyugati oldalán terül el. Talaja, mely délelőtt is, délután is megszenvedti a trágyát silány, többnyire csak követ termő. A gabonatermelés népének létfeltétele csak az előtt lehetett, mielőtt az Isten a követ teremtette volna. De azóta és mindaddig, míg e község a magasságból lenézi a közeli és messzi vidékeket, ezen a bujdosó világon nem lehet főbb forrása itt az életnek, mint az állattenyésztés. Ezért volt és van az, hogy a község 1555 hold területre terjedő összes (szántó, kaszáló, legelő és erdő) birtokának kétharmad részét erdőség képezi, az erdőtervény előtt ősidőktől fogva szabadon használt legelővel. Az erdőtervény ezen legelő nagy részét elvonta rendeltetésüktől. Egy részét befásítva, más részét, mint véderdőt erős tilalom alá fogta. A vágtereken legeltetni a legnagyobb szükségben s a legindokoltabb instancia mellett sem lehetséges.

Még e kis község lakói őseiktől örökölt erdőiket természetes eszjarral viszonyaiknak megfelelően alig számba jöhető csekély költséggel kezelhették, addig építettek és maguk is épültek. Templomot, iskolát, papi és kántor-tanítói lakást emeltek s azokat jó karban tartották. S mindezeket az állattenyésztés segítségével tették, mely egyedüli főforrása volt lehető jöletüknek, megelégedésüknek. A mióta azonban az erdőtervény életbe lépett s a nép őseitől örökölt magánjogaiból meg-

fosztott: azóta be van dugulva e jövedelmi forrás. Fel van forgatva ugyszólván a gazdasági létalap s napirenden vannak a legtöbbször 100 százalékot is felülmúló polgári és egyházközségi pótdadók és rovatatok. Erdőink és legelőink nemesek hogy a létfenntartás főbb eszközeiül nem szolgálnak többé, a faizás és legeltetés tulságba vitt és a mi viszonyainkat tekintve teljesen indokolatlan szigorú tilalma miatt, sőt annyit sem jövedelmeznek ma, a mennyi az erdőkezelés és erdőörzés költségeinek fedezésére évenként szükséges. Templomunk, iskolánk s más középületeink, hitbuzgóságunk s áldozatkészségünk mellett is homladoznak. Egyszóval Firtosváralja kisközség székely népe az erdőtervény jelenlegi káros, reánk nézve türelmetlen és elviselhetetlen volta miatt a pusztulás lejtőjére jutott.

Mint hogy Nagyméltóságod általunk is ismert és hálással tapasztalt nagyjóságának nem lehet célja, hogy elzárja egy már természeti fekvésénél fogva is mostoha körülmények között élő kisközség népének megélhetésre vezető útját; ugyanazért bizunk és mély tisztelettel kérjük nagyméltóságodat, hogy a mi speciális sérelmeinket is kegyeskedjék a helyszínén való vizsgálat és a lehető jogos és igazságos orvoslás tárgyává tenni.

Kelt Firtosváralján a közbirtokosságnak 1907. aug. 4-én tartott közgyűlésében.

Legszárazosabb szolgálai:

Andrási Lajos sk. birt. jegyző. Pál Péter sk. birt. elnök.

András Ferenc,
Matis Ferenc,
birt. tagok.

KÜLÖNFÉLEK.

Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy városunkban egy idegen nyelvű cégfelirat sincs; mondják, hogy városunk kereskedelme és ipara emelése céljából ezentul még a levegőt is más városból fogják hozni szállítani; mondják, hogy a vasárnapi Petőfi-emlékünnepen megyénk és városunk is nagy hivatalos küldöttséggel képviseltette magát; mondják, hogy a malomgátat csak akkor fogják kijavítani, ha már a víz teljesen lerombolja; mondják, hogy a sétatéri kioszkot a nagy látogatottság miatt meg kellett nagyobbítani; mondják, hogy a kiépitendő új utca előmunkálatai már annyira haladtak, hogy a jövő században át is adhatják a forgalomnak; mondják, hogy a kórház vízből felállítandó három új kut felállítására most már feleslegessé vált, mert a régi kutakat tilalom táblákkal látták el.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

— **Méltatlan eljárás.** A helybeli kereskedőifjúság e hó közepén tudvalevőleg nyári tancmuluságot rendezés erre a meghívóját, — bár helyben két nyomdávállalat is van, — Brassóban nyomatta ki. Ugyanezt megselekedték az ev. ref. egyház közgyűlési meghívóival is az intézők, melyet — a változatosság kedvéért — Székelykereszturn nyomattak. Hát én ellenem, aki ezt a méltatlan eljárást itt a nyilvánosság terén szelöztetem, a legnagyobb elfogultsággal sem lehet és szabad azt a vádat emelni, hogy egy éni vagy ü z e t i é r d e k b ő l szölköl fel ez ügyben, mert mint szerkesztője a lapnak, megörzöm minden téren függetlenségemet és minden téren felmerülő kérdést szigorú tárgyilagossággal és csak a igazság szempontjából teszem, a közvélemény képviseletében kritika tárgyává. Már pedig én a székelyudvarhelyi közvéleményt sokkal több-

re és nagyobbra becsülöm, sem hogy feltételezzem, hogy helyesléssel szentesítse azt a mellőzést, melyben teljesen indokolatlanul mind a két helybeli nyomdávállalatunk részesült a legutóbbi időben.

Fel kell itt hívnom az olvasóközönség szives figyelmét azon körülményre is, hogy a helyi sajtót és lapokat a helybeli nyomdávállalatok tartják fenn, jelentékeny áldozatokkal; mert minél inkább kívánja a lap a közönség érdekeit és kívánalmait szolgálni, annál nagyobbak a hozandó áldozatok; mert az összes helyi egyletek és intézetek rendezendő mulatságainak, jótékony mozgalmainak, leszámolásainak, nyilvános köszönet és nyugtázásainak mindig díjtalanul engedjük át a lap szűk terét és gyakran a legaktuálisabb dolgok kiszorulásának, hogy a helyi érdekeknek állhassunk szolgálatára, — a legtöbb esetben még köszönet nélkül is.

Méltatlan dolog tehát, hogy akkor, mikor nem díjtalan, hanem méltányos, de nem túlkövetelő munkálatról van szó, hogy akkor ugyanazon körök, a helyi vállalatok megkerülésével idegenbe folyamodnak megbízásaikkal. Igy nem lehet helyi ipart, helyi kereskedelmet teremteni, de lehet a helyi sajtót arra kényszeríteni, hogy hasonlóan hasonlóval megtorolva, ezentul megtagadjon minden olyan dolog díjtalan közlését, melyet máshol, más városokban, ugyis díjazni szokás. Ennyit kívántam én, mint nem érdekelt fél, mint a lapok szerkesztője az igazságnak megfelelően ez ügghöz szólani.

Deréki Antal.

— **Vakmerő lopás.** Szombaton éjjel Ferenczi Károly derék polgártársunk házában vakmerő lopás történt; a háznak várutcai eső lakosztályából ismeretlen tettesek egy új rózsaszínű selyem paplant és két párnát loptak el. Az a sajtáságos, hogy a szomszedszobában lakók voltak, a tolvajlás tehát olyan időben történhetett, mikor a lakók aludtak, vagy otthon nem voltak és mindenesetre olyan valaki volt a tolvaj, aki a helyi viszonyokkal egészen tájékozott volt. Felkérjük azokat, akik esetleg véletlenül valami nyomára akadnak, sziveskedjenek azt Ferenczi Károlynak Bethlen-utca, vagy szerkesztőségünknek tudomására juttatni.

— **Uj tanárok.** A székelykereszturi unitárius gimnáziumnál a tanári állások következőképp töltettek be: földrajz, történelemre rendes tanár Szentmártoni Kálmán, magyar-latin helyettes tanár Péter Lajos, magyar-latin helyettes tanár Fogarasi Géza; menyenyiségtan, természettan helyettes tanár Lőrinczi Géza.

— **A szamosújvári Székely Társaság** Szövetsége II. kongresszusára 24 székely társaság jelentette be részvételét. Székelyudvarhelyről Solyomossy Endre tanár vesz részt, a ki szivesen megígérte, hogy lapunk számára referál majd a kongresszus eredményéről; az érdekes közleményt lapunk vasárnapi számában hozzuk.

— **Közbiztosági állapotaink.** Hétfőn este 10 órakor a Kossuth utcában, tehát városunk legforgalmasabb helyén, Szöcs Márton közműveségét, Ferenczy Endre bankhivatalnokot bicskájával megszurkálta és súlyosan megsebesítette; a megsebesültnek Ráczkői orvos nyújtotta az első orvosi segélyt. Az eset — mint nekünk elmondták, — úgy történt, hogy Szöcs Márton szüles jökevényben egy hirhéd háznál mulatott és erős felhevülésében már ott is bicskával fenyegetőzött; onnan távozva a Kossuth-utcában Ferenczy Endrével találkozott, akitől azt követelte, hogy térjen ki előle; az ebből keletkezett szóváltás szolgáltatta aztán alkalmat a súlyosabb támadásra. Közbiztosági állapotaink tehát igen szomorú lábon állanak, ha ilyesmi már este 10 órakor a város legelőnebb utcájában is megeshetik; és jó lélekkel még sem tehetjük érte pusztán a

rendőrséget felelőssé, mert régen hangzó panasz az, hogy a rendőrség létszámát feltétlenül szaporítani kell, mert ez a néhány száz rendőr, gyatra fizetése mellett, nem láthatja el egy ilyen nagy terjedelmű város nehéz szolgálatát. Ez a sajnos eset is csak úgy történhetett meg, hogy a rendőrség, mely megelőzőleg épen a Kossuth utcában járt, akkor már jóval lejjebb teljesítette kötelességszerű útját. Azonban úgy a mostani, mint a közelebbi esetek is meggyőzhetik az illetőket arról, hogy városunk lakosságának közbiztonságáról gondoskodni elodázhatlan sürgős kötelesség.

Királyi kitüntetés. Ő felsége a király Stratzinger Emil pénzügyi tanácsost, székelyudvarhelyi pénzügyigazgatót, a királyi tanácsosi cím díjmentes adományozása mellett VI. fizetési osztályba sorozott pénzügyigazgatóvá nevezte ki. A városunk társadalmi életében és hivatalos működésében is köztiszteletben és szeretetben álló derék férfi jól megérdemelt kitüntetéséhez őszinte szívből gratulálunk.

Felolvasás Finnországról. Lapunkban már jeleztük, hogy Ispanovits Sándor jeles fővárosi tanár városunkban Finnországról és népéről érdekes és 100 vetített képpel kísért ismertető felolvasást fog tartani. A kitünő fiatal tudós már városunkba érkezett és nagyérdemű előadását ma csütörtökön este a „Budapest” szálloda nagytermében tartja meg. Az előadás három részből áll: 1. Ezer tó országa, 50 képpel. 2. Finn népdalok énekkesérettel. 3. A finn nép 50 képpel. E mulattatóan tudományos előadásra ezúttal újra felhívjuk közönségünk figyelmét, mivel annak célja a néprajzi ismeretek minél szélesebb körben való terjesztése. Ispanovits Sándor most magyarországi körútjában adatokat gyűjt, hogy viszont majd a finn népkel is megismertesse hazánkat. E célból jött a Székelyföldre is, a melynek városairól, természeti szépségeiről fényképfelvételeket is eszközöl. Az előadás ma este 8 órakor kezdődik, belépődíj: 1 korona.

Német világ Székelyudvarhelyen. Nem szőlünk az ellen, ha kereskedőink nagy része megtartja idegen hangzású családi nevét cégtábláján, bár most már a névmagyarosítás sem kölléséget, sem fáradságot nem ró arra, aki a magyar nemzethez való tartozandóságát e külsőség el is akarja bizonyítani.

A külföldön, de különösen Olaszországban a legtrikább esetekben találkozunk csak idegen hangzású cégfeliratokkal, mert ott az idegen nevek rövid idő folyamán szinte önkéntelenül átváltoznak, a mi már csak azért is természetes, mert az olasz és francia nép annyira sovíniszta, hogy maga átformalja saját nyelvéhez az idegen neveket. Nálunk — mint mindenre — erre is csak kevés sulyt fektetünk és azért burjánoznak még a legmagyarabb városainkban is az idegen hangzású név és cégfeliratok. De a mi most tudomásunkra jutott, az ellen a leghatározottabban tiltakoznunk kell, már városunk reputációja és magarsága érdekében is. Az alsó Kossuth-utcán, a Pavelka-korcsmával szemben van egy kis lebujszerű boltocská, mely ékes német séggel hirdeti egy táblán, mi minden jót lehet a helységben kapni; ez ellen tiltakozunk és határozottan követeljük, hogy az a szégyenletes német felirat onnan haladéktalanul eltávolíttassék. Ha már sok mindent feladtunk a magyarságunkból, azt még sem szabad vesztetg tünnünk, hogy egyik legforgalmasabb közlekedési utunkon olyan szégyenfoltot városunkon megtűrjünk. Tessék a tulajdonosnak azt a cégtáblát magyarra fordíttatni és ha lelkeben németül érez is, legalább ne botránkoztassa meg azzal a mi magyar érzelmeinket, hogy arra menve Sváborországban képzeljük magunkat.

Történeti kutatások vármegyénkben. Dr Téglás Gábor a jeles történész régi római utak kutatása céljából, az eddig felfedezett érdekes kultúrtörténelmi nyomokon haladva, egészen Székelyudvarhelyig jutott és innen tovább folytatja kutatásait Marosvásárhely irányában, hová szeptember hó első napjaiban várják.

Erdélyrészi vásárok. Csütörtökön augusztus 8-án Alsószopor; 9-én Marosujvár; 10-én Óradna, Szászrégen, Töresvár; 11-én Eczel, Kisapold; 12-én Papolcz; 13-án Fellek (Szebenmegye); 14-én Magyar-nemegye; 16-án Gernyeszeg, Harasztkerék, Kendilona; 17-én Előpatok.

Művész-előadások. A fővárosi varieté színpadok négy kitünő alakja tartott szombaton és vasárnap a „Budapest” szálloda éttermében előadást, mindkét estvén a közönség csékely részvéte mellett, a mi leginkább annak tulajdonítható, hogy most közönségünk legnagyobb része nyaralni van, vasárnap pedig az itthonmaradtak is mind kivonultak a közeli Szejké és sósfürdőbe. A bemutatott művészies előadások valóban élvezetes mulatságot szereztek a közönségnek. Faragó szép hangú és kitünő humoru komikusnak mutatkozott be; a Reym József és Magyar Iren által előadott hegedű és cimbalom hangverseny pedig a legkényesebb igényeket is kielégíthette.

Kossuth Ferenc betegségi állapotában a javulás folyton tart, már jobban érzi magát és rendesen dolgozik; remélhetőleg néhány nap múlva teljesen felépül; Szerényi államtitkár szombaton délután Herkulesfürdőn meglátogatta Kossuthot és referált neki a folyóügyekről, mert a miniszter, gyöngékedése dacára is, maga intézi tárcája fontosabb ügyeit.

A képviselőház a székelyszentmihályi vértanúk ünnepén. A képviselőház elnöki hivatala hírlapilag szólítja fel az augusztus 11-én tartandó székelyszentmihályi vértanúk emlékfelavatási ünnepélyén való részvételre, a résztvenni szándékozó képviselőket. A részvétel a Ház elnöki hivatalánál jelentendő be.

A szentmihályi vértanúk emlékoszlopának leleplezése iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Több község s ugyszintén az udvarhelyi polgárság is gyűjtést rendezett, hogy a vértanúk sírján koszorút helyezzenek el. Jól tennék azon községek is, a hol még ily irányu mozgalom nincs, gyűjteni koszorúra s a hol kilátás nem volna erre, egy élővirág koszorút hozzanak. A mely községből résztvesznek az ünnepélyen, a résztvevők is hozzanak bár egy bokráta-csokor virágot, hadd borítsa virág a sírt, hol a szenvedés, a haza és baráti szeretet vértanui alusszák örök álmukat. Az Etéd községek a rezes bandájukkal jönnek. Jó lenne a többi község is a hol van ilyen követné a példát. Székelyudvarhelyről az indulás vasárnap d. u. 1 órakor a Petőfi-utcából lesz. A kik részt vesznek lehetőleg hagyják ekkorra elindulásukat, hogy minél csoportosabb legyen a kivonulás. A községekben résztvevők jöjjenek zászlók alatt, hadd emelje ez is az ünnep fényét. Jöjjetek székelyek, áldozunk a hazaszeretet vértanuinak. A rendezőség a nagyközönség tudomására hozza, hogy külön meghívók csupán a törvényhatóságok részére bocsátattak ki s a meghívás az ünnepélyre csak falragaszokon történt.

A Petőfi-ünnepély, mint minden évben, úgy az idén is vasárnap rendkívül nagy érdeklődő közönség jelenlétében, a nagy költő emlékéhez méltón, emelkedett hangulatban folyt le. A közeli városokból, községekben ezrével zarándokolt a kegyeletes hazafias székelység Petőfi és hős vértanú társai sírjához, hogy ott az emlékezés adóját lerójják. Az ünnepély reggel fél 9 órakor kezdődött Héjjasfalván, folytatást nyert délelőtt 11 órakor Fehéregyházán és méltó be-

fejezést nyert délután fél 6 órakor Segesváron a Petőfi-szobornál, melyen Apáthy Péter főispán is résztvett; majd az ünnepély lezajlása után emelkedett hangulatban tartott hazafias öszszéjövétel a segesvári Frank-vendéglő kertjében, mely a vonatok indulásáig, a hajnali órákba nyúlt. Az egyes résztvevők sikerét méltányolni lapunk szűk tere nem engedi és így egyetemlegesen nyújtuk valamennyinek az őszinte elismerést, amely különösen kijár Zengliczky Károly polgártársunk István nevű fiacskájának, aki ez évben is — programmon kívül, — méltó feltűnést keltett kitünő szavallatával, melyet korát jóval felülhaladó értelmességgel és hévvel adott elő a lelkesedő közönség nagy tapsai mellett. Bár sem megyénk, sem városunk hivatalosan képviselve nem volt, lelkes polgárságunk hazafias felszólítására városunkból sokan vettek részt az ünnepélyen. Ott láttuk a minden szép alkalomnál elmaradhatatlan Fischer bácsit, Ferenczi Pistát, Szabados Ferenc, Simó Pál, Biró István, Papp Gyula, Vadasdy Sándor, Kézsmárky Akosné, Hodor Margit, Sándor Juliska, Asztalos Lajosné, Hlavinét és még sok másokat, akiknek ha nevéük tévedésből kimaradt, találják meg híven teljesített kegyeletes hazafiságukban méltó elismerésüket.

A nyergesetői hazafias ünnepélyre Dr Barabás Béla orsz. képviselő szombaton délután 4 órakor érkezett Sepsiszentgyörgyre, hol az állomáson Dr Szacsavay Gyula a megyei függetlenségi és 48-as párt elnöke óriási közönség jelenlétében fogadta és üdvözölte; majd Koréh Endre ev. ref. lelkesztő tartott nagyhatalású üdvözlő beszédet, mire Barabás Béla meghatóan fejezte ki köszönetét. Vasárnap a kora reggeli órákban Dr Nagy Györggyel, kinek vendége volt, — és nagyszámu közönség kíséretében a nyergesetői ünnepélyre utazott Barabás, hol a csikmegyei függetlenségi párt és a nagy közönség impozáns fogadtatásban részesítette. Az ünnepély lefolyása fényes volt és az óriási közönség úgy Dr Nagy György, mint Barabás Béla dr. magas szárnyalású beszédét lelkes tapsokkal és éljenzésekkel fogadta. Barabás Béla kedden, rövid tartózkodásra Előpatok fürdőre utazott.

Segesvári komlótermelő szövetkezet. Az idej országos érdekű egy-napos komlószáritó tanfolyamot Segesvárt augusztus 11-én rendezik szakemberek közbejöttével a Segesvár melletti fehéregyházi áll. telep. birtok fűtött (mesterséges) Linjárt rendszerű száritóján. Érdeklődők jeleltkezősét utolsó napig szívesen fogadják. A tanfolyamnak nemcsak az lesz a célja, hogy az ország minden részében már működő fűtött száritók tulajdonosa, illetve fűtőmunkások ezen szerkezet kezelésében teljesen betanuljanak, de bizonyára érdekelni fogja azon komlótermelőket is, a kik csak ezután akarnak fűtött komlószáritókat építeni. A szövetkezet tagjai mindinkább meggyőződtek arról, hogy akár milyen jó komlófajta alkalmazása, célszerű mivélési módok dacára, a komló minőségét csak fűtött helyen való rendszeres száritás sal lehet biztosítani. Pedig ma már a komló minőségével szemben mind inkább nagyobb igényekkel lép fel a sörgyáros mint valaha. Az pedig bizonyos, hogy míg újabb komlóskertek ültetésére a túltermelés miatt nincs szükség, hazánk komlójának minősége érdekében mindent el kell követnünk, hogy az európai versenyben megállhassunk.

A Homoródfürdőn július 27-én tartott Anna bálon felülfizettek Ilyés ezredes 4 K. 40 f. Dr Daróczy Ignác 3 kor. A tiszta jövedelem a fürdőalap javára 83 korona 56 fillér volt.

Székely körvasút. A marosvásárhelyi kereskedelmi- és iparka-

mara fölterjesztést intézett Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterhez a székely körvasút ügyében. — Fölterjesztésében arra kérte a minisztert, hogy a székely körvasút a személyforgalom szempontjából elsőrangú vonalnak rendeztessék be és pedig úgy, hogy Budapestről Kolozsváron és Marosvásárhelyen át a gyimesi határig illetve Galicig közvetlen gyorsvonatok is közlekedjenek. Arra kérték továbbá a minisztert, hogy a jelenlegi kocárdi hátrányos kapcsolás szüntettessék be és közvetlen forgalom biztosítása céljából az elágazás Aranyosgyéresre helyeztessék át egy új összekötő vonalnak Gyéres és Kecze között való befektetésével. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter most válaszolt a kamara feliratára. Válaszában megnyugtatta a kamarát, hogy a székely körvasutat, mint másodrangú vonatot akként építik ki és rendezik be, hogy azon gyorsított személyszállító vonatok is fognak közlekedni. A gyéresi elágazást a forgalom fejlődése fogja majd annak idején szükségessé tenni, mert tény, hogy annak a jelzett fontos közlekedési érdeknek a jelenlegi kocárdi kitérés nem felel meg.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

B. I. Karácsonfalva. Megkésve kaptuk és bár egy kissé tulzottnak találjuk, az ön felelősségére jövő számunkban közöljük.

Dr K. P. Debreccen. Köszönettel vettük és mai számunk vezetőhelyén közöljük. Szíves üdvözlét!

KÖZGAZDASÁG.

Az első alföldi cognacgyár részvénytársaság és szeszfinomítógyár Kecskeméten budapesti központi irodájának (V. Méréleg-utca 11.) heti üzleti jelentése:

Mai zárlatok Budapestben

	Nagyban	Kicsinyben
Finomított szesz adózva	161—	165—
Finom szesz adózatlanul	62—	66—
Nyers szesz adózva	159	162—
Denaturált szesz	49—	51—

Contingens szesz azonnali szállításra igen szilárd.

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

4283—907. tkvi sz.

HIRDETMEY.

H. jánosfalva községre nézve az 1892. évi XXIX. t.-cikk értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólalással tétetik közzé:

1, hogy mindazok, akik az 1886. évi 29. t.-c. 15. és 17. §. alapján ide érteve e szakaszoknak az 1889. évi 38. t.-c. 5. és 6. §-ában és az 1891. évi 16. t.-c. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t.-c. 7. §. a) és az 1891. évi 16. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi 29. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1908. évi február 10-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2, hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide érteve ez utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t.-c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánának, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis az 1908. évi február 10-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható

zelségüknel és a gyakori érintkezés lehetőségénél fogva legelőll kellene járniok. Marostordát a távol fekvő csiki és háromszéki községek is messze fölülmulják.

A gazdakörök állandóan folyó szervezésénél egy igen fontos társadalmi jelenséget tartunk szükségesnek kiemelni. A gazdasági szervezkedésnél vezérszerepre, irányító tevékenységre a vidék értelmes osztályának ama tagjai vannak első sorban hivatva, akik a néppel gyakori és a legközvetlenebb érintkezésben élnek: a papok, tanítók és jegyzők. Ők ismerik a helyi viszonyokat legalaposabban és ők férközhetnek a néplelekhez legkönnyebben. Igaz ugyan, hogy nagyobb birtokosainkra is ugyane misszió teljessége vár, de a mult tapasztalatai azt a szomorú következtetést eredményezték, hogy közép- és nagybirtokos osztályunkra — az egyébként ismert és méltányolt dícséretes kivételekkel — ebben az irányban egyelőre még nem számíthatunk. És szinte elismerés illeti első sorban a Székelyföld papságát azért, hogy megértette feladatának jelentőségét, föltámasztotta szociális kötelezettségeit, amelyeket ép oly fontosnak tartunk, mint egyházi, lelki kötelei teljesítését.

Papjaink nem kicsinyelhető lelkesedéssel támogatják a kirendeltség munkájában. Igen helyes érzéssel maguk veszik kezükbe a gazdakörök szervezését a követőkre találtak a székelyföld tanítóiban is, akik hasonló tevékenységet kezdenek kifejteni. Ugy hogy a gazdakörök elnökei között Csikban 7, Háromszéken 16, Kisküküllőben 10, Marostordában 16, Torda-aranyosban 8, Udvarhelyen 50 a pap és tanító. Vagyis 206 gazdaköri elnök közül 107 (majdnem 52 százalék.)

E tekintetben is Udvarhelymegye jár elől, a hol az elnököknek felénél több a pap és tanító. Hisszük, hogy követők akadnak a Székelyföldön.

Dr. Vajna Géza.

Lépfene az állatok és emberek között.

A budapesti napilapok már hetek óta hoznak hírt illetve közleményeket a Pozsony városban és vidékén az állatok és emberek között fellépett és eddig az emberek között 14 esetben halállal végződött lépfenéről.

Mint unikumot és elrettentő szomorú esetet a közönség tájékoztatása végett röviden ismertetem.

Pozsony vármegyéhez tartozó Felbár és Süly községekben a szarvasmarhák között hirtelen beállott rosszullét, belső betegülés lépett fel, mely beteg állatok közül a fenti községekben több állatot levágtak és a húst a községek falusi laikus husvizsgálói által eszközölt vizsgálati után, mint emberi, illetve közfogyasztásra alkalmast Pozsony városában lakó 4 mézárós és hentesnek egy Fleischmann Simon nevű mézárós olcsó pénzen eladott.

A levágtott beteg állatok lépfene ragadós betegségben szenvedők voltak, de hogy ezt elpalástolja fenti eladó és a beteg állatokot összevásárolt vevő, a leölt beteg állatoktól a betegségre jellegzetes kóros lépet a levágás után észrevétlenül eltávolította a levágtott beteg állattól és helyükbe egészséges állattól származó lépet tett, mely által a falusi laikus husvizsgálókat félrevezetve, a betegséget fel nem ismerték. Így lett a lépfene hús Pozsony városába faluról bevive és ottan közfogyasztásra bocsátva.

A lépfene állatok husából 4 pozsonyi hentes és mézárós vásárolt, akiktől a husfogyasztó közönség közül, hogy hányan és hány kilogramm húst vásárolt közfogyasztásra, eddig megállapítani nem lehetett. Hogy a betegség nagyobb mérvben el nem terjedt, az annak tulajdonítható, hogy az első betegülési eset után megtar-

tott erélyes hatósági nyomozattal mintegy 12 ezer korona értékű hús el lett kobozva és megsemmisítve. Pozsony városába a vidékről való husbevétel el lett tiltva. A fenti fertőzött községek állatállománya állatorvosok által darabonként meg lett vizsgálva és lépfene ellen védőoltásba vétettek.

A fenti emberi halálozási esetek elegendő intő példák arra, hogy a hirtelen belsőleg megbetegedett és főleg falusi helyeken gyorsan kényszerítve és a falusi husvizsgáló egyszerű vizsgálata alapján közfogyasztásra engedett husok fogyasztásától a gazdaközönség óvakodjon.

Közegészségügyi szempontból ajánlatos volna, hogy minden a vármegye területén belső megbetegedés miatt kényszerítve állat és illetve annak húsát csak azon esetben engedjék meg közfogyasztásra, ha a kényszerítve állatok élő állapotban és levágás után a húst az állatorvos megvizsgálta és azt a közfogyasztásra alkalmasnak találja.

Zonda József

Közbirtokossági ügyek.

Erdők zugása.

E címmel igen találóan jellemezte Dr. Nagy György székely képviselőnk az állami erdőkezelés megszüntetésére irányuló mozgalmunkat. A 3329. sz. miniszteri felhívásra Firtosváralja következtében válaszol:

Nagyméltóságú Miniszter ur!

Alólirott közbirtokosság a „Székely-Udvarhely” utján értesült Nagyméltóságod azon nagyfontosságú felhívásáról, melynek értelmében, ha közterületeink állami kezelése elleni panaszainkat in specie 1907. évi jul. 31-ig Nagyméltóságod előtt feltárjuk: Nagyméltóságod kegyes lesz ügyünket a helyszínén megvizsgálatni.

Ugyanezért, habár az említett magas felhívás betűszerinti értelmében lekéstünk volna a meghallgatás teréről, de azon oknál fogva, mely szerint mielőtt a felhívás birtokába jutottunk, azonnal megtettük ezen lépésünket, legyen szabad reme-nünk, hogy e nagyfontosságú, reánk nézve életkérdéssel járó ügyben, pár napi késedelem mellett is meghallgattatik rövid, de nagy szükség szülte kérésünk.

Firtosváralja község és határa az 1050 m. magas Firtoshegy déli és délnyugoti oldalán terül el. Talaja, mely délelőtti is, délután is megszenved a trágyát silány, többnyire csak követ termő. A gabonatermelés népének létfeltétele csak az előtt lehetett, mielőtt az lsten a követ teremtette volna. De azóta és mindaddig, míg e község a magasságból lenézi a közeli és messzi vidékeket, ezen a bujdosó világon nem lehet főbb forrása itt az életnek, mint az állattenyésztés. Ezért volt és van az, hogy a község 1555 hold területre terjedő összes (szántó, kaszáló, legelő és erdő) birtokának kétharmad részét erdősség képezi, az erdőtervény előtt ősidőktől fogva szabadon használt legelőkkel. Az erdőtervény ezen legelőket nagyrészt elvonta rendeltetésüktől. Egy részét befásítva, más részét, mint véderdőt erős tilalom alá fogta. A vágtereken legeltetni a legnagyobb szükségben s a legindokoltabb instancia mellett sem lehetséges.

Még e kis község lakói őseiktől örökölt erdőket természetes eszjárással viszonyaiknak megfelelően alig számba jöhető csekély költséggel kezelhették, addig építettek és maguk is építtek. Templomot, iskolát, papi és kántor-tanítói lakást emeltek s azokat jó karban tartották. S mindezeket az állattenyésztés segítségével tették, mely egyedüli főforrása volt lehető jólétüknek, megelégedésüknek. A mióta azonban az erdőtervény életbe lépett s a nép őseitől öröklött magánjogaiból meg-

fosztatott: azóta be van dugulva e jövedelmi forrás. Fel van forgatva ugyszólva a gazdasági létalap s napirenden vannak a legtöbbször 100 százalékot is felülmúló polgári és egyházközségi pótdadók és rovatok. Erdőink és legelőink nemesek hogy a létfontosságú főbb eszközeiül nem szolgálnak többé, a faizás és legeltetés tulságba vitt és a mi viszonyainkat tekintve teljesen indokolatlan szigorú tilalma miatt, sőt annyit sem jövedelmeznek ma, a mennyi az erdőkezelés és erdőtervezés költségeinek fedezésére évenként szükséges. Templomunk, iskolánk s más középületeink, hitbuzgóságunk s áldozatkészségünk mellett is bomladoznak. Egyszóval Firtosváralja kisközség székely népe az erdőtervény jelenlegi káros, reánk nézve türelmetlen és elviselhetetlen volta miatt a pusztulás lejtőjére jutott.

Mint hogy Nagyméltóságod általunk is ismert és hálással tapasztalt nagy jóságának nem lehet célja, hogy elzárja egy már természeti fekvésénél fogva is mostoha körülmények között élő kisközség népének megélhetésre vezető útját; ugyanazért bizunk és mély tisztelettel kérjük nagyméltóságodat, hogy a mi speciális sérelmeinket is kegyeskedjék a helyszínén való vizsgálat és a lehető jogos és igazságos orvoslás tárgyává tenni.

Kelt Firtosváralján a közbirtokosságnak 1907. aug. 4-én tartott közgyűlésében.

Legálázatosabb szolgálai:

Andrási Lajos sk. Pál Péter sk.
birt. jegyző. birt. elnök.

András Ferenc,
Matis Ferenc,
birt. tagok.

KÜLÖNFÉLÉK.

Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy városunkban egy idegen nyelvű cégfelirat sincs; mondják, hogy városunk kereskedelme és ipara emelése céljából ezentúl még a levegőt is más városból fogják hozzánk szállítani; mondják, hogy a vasárnapi Petőfi-emlékünnepen megyénk és városunk is nagy hivatalos küldöttséggel képviseltette magát;

mondják, hogy a malomgátat csak akkor fogják kijavítani, ha már a víz teljesen lerombolja;

mondják, hogy a sétatéri kioszkot a nagy látogatottság miatt meg kellett nagyobbítani;

mondják, hogy a kiépítendő új utca előmunkálatai már annyira haladtak, hogy a jövő században át is adhatják a forgalomnak;

mondják, hogy a kórház vízből felállítandó három új kut felállítására most már feleslegessé vált, mert a régi kutakat tilalom táblákkal látták el.

E hírek valódiságáért nem vállal felelősséget — a szerkesztőség.

Méltatlan eljárás. A helybeli kereskedőifjúság e hó közepén tudvalegleg nyári táncmulatságot rendez és erre a meghívóját, — bár helyben két nyomdávállalat is van, — Brassóban nyomatta ki. Ugyanezt megselekedték az ev. ref. egyház közgyűlési meghívóival is az intézők, melyet — a változatosság kedvéért — Székelykeresztúron nyomattak. Hát én ellenem, aki ezt a méltatlan eljárást itt a nyilvánosság terén szel-lyesztetem, a legnagyobb elfogultsággal sem lehet és szabad azt a vádat emelni, hogy egyéni vagy üzleti érdekből szólalok fel ez ügyben, mert mint szerkesztője a lapnak, megörzöm minden téren függetlenségemet és minden téren felmerülő kérdést szigorú tárgyilagossággal és csak az igazság szempontjából teszem, a közvélemény képviselőjében kritika tárgyává. Már pedig én a székelyudvarhelyi közvéleményt sokkal több-

re és nagyobbra becsülöm, sem hogy feltételezzem, hogy helyesléssel szentesítse azt a mellőzést, melyben teljesen indokolatlanul mind a két helybeli nyomdávállalatunk részesült a legutóbbi időben.

Fel kell itt hívnom az olvasóközönség szives figyelmét azon körülményre is, hogy a helyi sajtót és lapokat a helybeli nyomdávállalatok tartják fenn, jelentékeny áldozatokkal; mert minél inkább kívánja a lap a közönség érdekeit és kívánalmait szolgálni, annál nagyobbak a hozandó áldozatok; mert az összes helyi egyletek és intézetek rendezendő mulatságainak, jétékony mozzalmainak, leszámolásainak, nyilvános köszönet és nyugtázásainak mindig díjtalanul engedjük át a lap szűk terét és gyakran a legaktuálisabb dolgok kiszorulnak azért, hogy a helyi érdekeknek állhassunk szolgálatára, — a legtöbb esetben még köszönet nélkül is.

Méltatlan dolog tehát, hogy akkor, mikor nem díjtalan, hanem méltányos, de nem túlkövetelő munkálattal van szó, hogy akkor ugyanazon körök, a helyi vállalatok megkerülésével idegenbe folyamodnak megbízásaikkal. Igy nem lehet helyi ipart, helyi kereskedelmet teremteni, de lehet a helyi sajtót arra kényszeríteni, hogy hasonlóval megtorolva, ezentúl megtagadjon minden olyan dolog díjtalan közlését, melyet máshol, más városokban, ugyis díjazni szokás. Ennyit kívántam én, mint nem érdekeltem fél, mint e lapok szerkesztője az igazságnak megfelelően ez üggyhöz szólani.

Deréki Antal.

Vakmerő lopás. Szombaton éjjel Ferenczi Károly derék polgártársunk házában vakmerő lopás történt; a háznak váruteai eső lakosztályából ismeretlen tettesek egy új rőzsaszínű selyem paplant és két párnát loptak el. Az a sajátságos, hogy a szomszédházban lakók voltak, a tolvajlás tehát olyan időben történhetett, mikor a lakók aludtak, vagy otthon nem voltak és mindenesetre olyan valaki volt a tolvaj, aki a helyi viszonyokkal egészen tájékozott volt. Felkérjük azokat, akik esetleg véletlenül valami nyomára akadnak, sziveskedjenek azt Ferenczi Károlynak Bethlen-utca, vagy szerkesztőségünk tudomására juttatni.

Új tanárok. A székelykeresztúri unitárius gimnáziumnál a tanári állások következőképp töltettek be: földrajz, történelemre rendes tanár Szentmártoni Kálmán, magyar-latin helyettes tanár Péter Lajos, magyar-latin helyettes tanár Fogarasi Géza; menyenyisítésen, természetesen helyettes tanár Lőrinczi Géza.

A szamosújvári Székely Társaság Szövetsége II. kongresszusára 24 székely társaság jelentette be részvételét. Székelyudvarhelyről Soly-mossy Endre tanár vesz részt. A ki szivesen megígérte, hogy lapunk számára referál majd a kongresszus eredményéről; az érdekes közleményt lapunk vasárnapi számában hozzuk.

Közbiztosági állapotaink. Hétfőn este 10 órakor a Kossuth utcában, tehát városunk legforgalmasabb helyén, Szöcs Márton közművesegéd, Ferenczy Endre bankhivatalnokot bicskájával megszurkálta és súlyosan megsebesítette; a megsebesültnek Ráczkői orvos nyújtotta az első orvosi segélyt. Az eset — mint nekünk elmondták, — úgy történt, hogy Szöcs Márton szüles jökevényben egy hirhedt háznál mulatott és erős felhevülésében már ott is bicskával fenyegetőzött; onnan távozva a Kossuth-utcában Ferenczy Endrével találkozott, akitől azt követelte, hogy térjen ki előle; az ebből keletkezett szóváltás szolgáltatót aztán alkalmat a súlyosabb támadásra. Közbiztosági állapotaink tehát igen szomorú lábon állanak, ha ilyesmi már este 10 órakor a város legelőnebb utcájában is megeshetik; és jó lélekkel még sem tehetjük érte pusztán a

rendőrséget felelőssé, mert régen hangzó panasz az, hogy a rendőrség létszámát feltétlenül szaporítani kell, mert ez a néhány száz rendőr, gyatra fizetése mellett, nem láthatja el egy ilyen nagy területű város nehéz szolgálatát. Ez a sajnós eset is csak úgy történhetett meg, hogy a rendőrséget, mely megelőzőleg éppen a Kossuth utcában járt, akkor már jóval lejjebb teljesítette kötelességszerű útját. Azonban úgy a mostani, mint a közelebbi esetek is meggyőződik az illetőket arról, hogy városunk lakosságának közbiztonságáról gondoskodni elodáztatlan sürgős kötelesség.

Királyi kitüntetés. Ő felsége a király Stratzinger Emil pénzügyi tanácsost, székelyudvarhelyi pénzügyigazgatót, a királyi tanácsosi cím díjmentes adományozása mellett VI. fizetési osztályba sorozott pénzügyigazgatóvá nevezte ki. A városunk társadalmi életében és hivatalos működésében is köztiszteletben és szeretetben álló derék férfi jól megérdemelt kitüntetéséhez őszinte szívből gratulálunk.

Felolvasás Finnországról. Lapunkban már jeleztük, hogy Ispánovits Sándor jeles fővárosi tanár városunkban Finnországról és népéről érdekes és 100 vetített képpel kísért ismertető felolvasást fog tartani. A kitűnő fiatal tudós már városunkba érkezett és nagyérdemű előadását ma csütörtökön este a „Budapest” szálloda nagytermében tartja meg. Az előadás három részből áll: 1. Ezer tó országa, 50 képpel. 2. Finn népdalok éneklésével. 3. A finn nép 50 képpel. E mulattatóan tudományos előadásra ezúttal újra felhívjuk közönségünk figyelmét, mivel annak célja a néprajzi ismeretek minél szélesebb körben való terjesztése. Ispánovits Sándor most magyarországi körútjában adatokat gyűjt, hogy viszont majd a finn nép felől is megismertesse hazánkat. E célból jött a Székelyföldre is, a melynek városairól, természeti szépségeiről fényképfelvételeket is eszközöl. Az előadás ma este 8 órakor kezdődik, belépődíj: 1 korona.

Német világ Székelyudvarhelyen. Nem szólunk az ellen, ha kereskedőink nagy része megtartja idegen hangzású család nevét cégtábláján, bár most már a névmagyarosítás sem költséget, sem fáradságot nem ró arra, aki a magyar nemzethez való tartozandóságát e külsőséggel is akarja bizonyítani.

A külföldön, de különösen Olaszországban a legtrikább esetekben találkoznak csak idegen hangzású cégfeliratokkal, mert ott az idegen nevek rövid idő folyamán szinte önkéntelenül átváltoznak, a mi már csak azért is természetes, mert az olasz és francia nép annyira soványsza, hogy maga átformalja saját nyelvéhez az idegen neveket. Nálunk — mint mindenre — erre is csak kevés súlyt fektetünk és azért burjánoznak még a legmagyarabb városainkban is az idegen hangzású név és cégfeliratok. De a mi most tudomásunkra jutott, az ellen a leghatározottabban tiltakozunk kell, már városunk reputációja és magyarsága érdekében is. Az alsó Kossuth-utcán, a Pavelka-korcsmával szemben van egy kis lebujszerű boltocska, mely ékes németességgel hirdeti egy táblán, mi minden jót lehet a helyiségben kapni; ez ellen tiltakozunk és határozottan követeljük, hogy az a szegényletes német felirat onnan haladéktalanul eltávolíttassék. Ha már sok mindent feladtunk a magyarságunkból, azt még sem szabad vesztetg tőrünk, hogy egyik legforgalmasabb közlekedési utunkon olyan szegényfoltot városunkon megtűrjünk. Tessék a tulajdonosnak azt a cégtáblát magyarra fordíttatni és ha lelkében németül érez is, legalább ne botránkoztassa meg azzal a mi magyar érzelmeinket, hogy arra menve Sváborországban képzeljük magunkat.

Történeti kutatások vármegyénkben. Dr Téglás Gábor a jeles történész régi római utak kutatása céljából, az eddig felfedezett érdekes kulturtörténelmi nyomokon haladva, egészen Székelyudvarhelyig jutott és innen tovább folytatja kutatásait Marosvásárhely irányában, hová szeptember hó első napjaiban várják.

Erdélyrészi vásárok. Csütörtökön augusztus 8-án Alsószapor; 9-én Marosújvár; 10-én Óradna, Szászrégen, Törösvár; 11-én Eczel, Kisapold; 12-én Papolez; 13-án Fellek (Sebenyemegye); 14-én Magyar-nemegye; 16-án Gernyeszeg, Harasztkerék, Kendilona; 17-én Előpatak.

Művész-előadások. A fővárosi varieté színpadok négy kitűnő alakja tartott szombaton és vasárnap a „Budapest” szálloda éttermében előadást, mindkét estvén a közönség esemény részvételével, a mi leginkább annak tulajdonítható, hogy most közönségünk legnagyobb része nyaralni van, vasárnap pedig az itthonmaradottak is mind kivonultak a közeli Szejke és sósfürdőbe. A bemutatott művészies előadások valóban élvezetes mulatságot szereztek a közönségnek. Faragó szép hangú és kitűnő humoru komikusnak mutatkozott be; a Reyam József és Magyar Irén által előadott hegedű és cimbalom hangverseny pedig a legkényesebb igényeket is kielégíthette.

Kossuth Ferenc betegsége állapotában a javulás folyton tart, már jobban érzi magát és rendszeren dolgozik; remélhetőleg néhány nap múlva teljesen felépül; Sztéryni államtitkár szombaton délután Herkulesfürdőn meglátogatta Kossuthot és referált neki a folyóügyekről, mert a miniszter gyöngékedése dacára is, maga intézi tárcája fontosabb ügyeit.

A képviselőház a székelyszentmihályi vértanúk ünnepén. A képviselőház elnöki hivatala hírlapilag szólítja fel az augusztus 11-én tartandó székelyszentmihályi vértanúk emlékfelavatási ünnepélyén való részvételle, a résztvevni szándékozó képviselőket. A részvétel a Ház elnöki hivatalánál jelentendő be.

A szentmihályi vértanúk emlékoszlopának leleplezése iránt rendkívül nagy az érdeklődés. Több község s ugyszintén az udvarhelyi polgárság is gyűjtést rendezett, hogy a vértanúk sírján koszorút helyezzenek el. Jól tennék azon községek is, a hol még ily irányu mozgalom nincs, gyűjteni koszorúra s a hol kilátás nem volna erre, egy élővirág koszorút hozzanak. A mely községből résztvesznek az ünnepélyen, a résztvevők is hozzanak bár egy bokor-tácska virágot, hadd borítsa virág a sírt, hol a szenvedés, a haza és baráti szeretet vértanúi alusszák örök álmukat. Az Etéd községek a rezes bandájukkal jönnek. Jó lenne a többi község is a hol van ilyen követné a példát. Székelyudvarhelyről az indulás vasárnap d. u. 1 órakor a Petőfi-utcából lesz. A kik részt vesznek lehetőleg hagyják ekkorra elindulásukat, hogy minél csoportosabb legyen a kivonulás. A községekben résztvevők jöjjenek zászlók alatt, hadd emelje ez is az ünnep fényét. Jöjjetek székelyek, áldozunk a hazaszeretet vértanúinak. A rendezőség a nagyközönség tudomására hozza, hogy külön meghívók csupán a törvényhatóságok részére bocsátattak ki s a meghívás az ünnepélyre csak falragaszokon történt.

A Petőfi-ünnepély, mint minden évben; úgy az idén is vasárnap rendkívül nagy érdeklődő közönség jelenlétében, a nagy költő emlékéhez méltón, emelkedett hangulatban folyt le. A közeli városokból, községekben ezrével zarándokolt a kegyeletes hazafias székelység Petőfi és hős vértanú társai sírjához, hogy ott az emlékezés adóját lerójják. Az ünnepély reggel fél 9 órakor kezdődött Héjjasfalván, folytatást nyert délelőtt 11 órakor Fehéregyházán és méltó be-

fejezést nyert délután fél 6 órakor Segesváron a Petőfi-szobornál, melyen Apáthy Péter főispán is résztvett; majd az ünnepély lezajlása után emelkedett hangulatban tartott hazafias összejövetel a segesvári Frank-vendéglő kertjében, mely a vonatok indulásáig, a hajnali órákba nyult. Az egyes résztvevők sikerét méltányolni lapunk szűk tere nem engedi és így egyetemlegesen nyújtjuk valamennyinek az őszinte elismerést, amely különösen kijár Zengliczky Károly polgártársunk István nevű fiacskájának, aki ez évben is — programmon kívül, — méltó feltűnést keltett kitűnő szavallatával, melyet korát jóval felülhaladó értelmességgel és hévvel adott elő a lelkesedő közönség nagy tapsai mellett. Bár sem megyénk, sem városunk hivatalosan képviselve nem volt, lelkes polgárságunk hazafias felszólítására városunkból sokan vettek részt az ünnepélyen. Ott láttuk a minden szép alkalomnál elmaradhatatlan Fischer bácsit, Ferenczi Pistát, Szabados Ferenc, Simó Pál, Biró István, Papp Gyula, Vadasy Sándor, Kézsmárky Akos, Potor Gergely, Zengliczky Károly, Hlavati stb polgártársainkat és a nők közül Kézsmárky Ákosné, Hodor Margit, Sándor Juliska, Asztalos Lajosné, Hlavatiné és még sok másokat, akiknek hennük tévedésből kimaradt, találják meg hiven teljesített kegyeletes hazafiságukban méltó elismerésüket.

A nyergesetöi hazafias ünnepélyre Dr Barabás Béla orsz. képviselő szombaton délután 4 órakor érkezett Sepsiszentgyörgyre, hol az állomáson Dr Szacsay Gyula a megyei függetlenségi és 48-as párt elnöke óriási közönség jelenlétében fogadta és üdvözölte; majd Koréh Endre ev. ref. lelkes tartott nagyhatású üdvözlő beszédet, mire Barabás Béla meghatottan fejezte ki köszönetét. Vasárnap a kora reggeli órákban Dr Nagy Györggyel, kinek vendége volt, — és nagyszámu közönség kíséretében a nyergesetöi ünnepélyre utazott Barabás, hol a csikmegyei függetlenségi párt és a nagy közönség impozáns fogadtatásban részesítette. Az ünnepély lefolyása fényes volt és az óriási közönség úgy Dr Nagy György, mint Barabás Béla dr. magas szárnyalású beszédét lelkes tapsokkal és éljenzésekkel fogadta. Barabás Béla kedden, rövid tartózkodásra Előpatak fürdőre utazott.

Segesvári komlótermelő szövetkezet. Az ideai országos érdekű egynapos komlószáritó tanfolyamot Segesvárt augusztus 11-én rendezik szakemberek közbejöttével a Segesvár melletti fehéregyházi áll. telep. birtok fűtött (mesterséges) Linjárt rendszerű szárítóján. Érdeklődők jeleltekését utolsó napig szívesen fogadják. A tanfolyamnak nemcsak az lesz a célja, hogy az ország minden részében már működő fűtött szárítók tulajdonosa, illetve fűtőmunkások ezen szerkezet kezelésében teljesen betanuljanak, de bizonyára érdekelni fogja azon komlótermelőket is, a kik csak ezután akarnak fűtött komlószáritókat építeni. A szövetkezet tagjai mindinkább meggyőződtek arról, hogy akár milyen jó komlófajta alkalmazása, célszerű művelési módok dacára, a komló minőségét csak fűtött helyen való rendszeres szárítással lehet biztosítani. Pedig ma már a komló minőségével szemben mind inkább nagyobb igényekkel lép fel a sörgyáros mint valaha. Az pedig bizonyos, hogy míg újabb komlószáritók ültetésére a túltermelés miatt nincs szükség, hazánk komlójának minősége érdekében mindent el kell követnünk, hogy az európai versenyben megállhassunk.

A Homoródfürdőn július 27-én tartott Anna bál felülfizettek llyés ezredes 4 K. 40 f. Dr Daróczy Ignác 3 kor. A tiszta jövedelem a fürdő alap javára 83 korona 56 fillér volt.

Székely körvasút. A marosvásárhelyi kereskedelmi- és iparka-

ma fölterjesztést intézett Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszterhez a székely körvasút ügyében. — Fölterjesztésében arra kérte a minisztert, hogy a székely körvasút a személyforgalom szempontjából elsőrangú vonalnak rendeztessék be és pedig úgy, hogy Budapestől Kolozsváron és Marosvásárhelyen át a gyimesi határig illetve Galicig közvetlen gyorsvonatok is közlekedjenek. Arra kérték továbbá a minisztert, hogy a jelenlegi koc-árdi hátrányos kapcsolás szüntettessék be és közvetlen forgalom biztosítása céljából az elágazás Aranyosgyéresre helyeztessék át egy új összekötő vonalnak Gyéres és Kecze között való befektetésével. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter most válaszolt a kamara feliratára. Válaszában megnyugtatta a kamarát, hogy a székely körvasutat, mint másodrangú vonatot akként építik ki és rendezik be, hogy azon gyorsított személyszállító vonatok is fognak közlekedni. A gyéresi elágazást a forgalom fejlődése fogja majd annak idején szükségessé tenni, mert tény, hogy annak a jelzett fontos közlekedési érdekeknek a jelenlegi koc-árdi kiterés nem felel meg.

SZERKESZTŐI IZENETEK.

B. I. Karácsonfalva. Megkésve kaptuk és bár egy kissé túlzottan találjuk, az ön felelősségére jövő számunkban közöljük.

Dr K. P. Debreczen. Köszönettel vettük és mai számunk vezérlőhelyén közöljük. Szíves üdvözlét!

KÖZGAZDASÁG.

Az első alföldi cognacgyár részvénytársaság és szeszfinomítógyár Kecskeméten budapesti központi irodájának (V. Méréleg-utca 11.) heti üzleti jelentése:

Mai zárlatárak Budapestben

	Nagyban	Kicsinyben
Finomított szesz adózva	161.—	165.—
Finom szesz adózatlanul	62.—	66.—
Nyers szesz adózva	159	162.—
Denaturált szesz	49.—	51.—

Contingens szesz azonnali szállításra igen szilárd.

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

4283—907. tkvi sz.

HIRDETMÉNY.

H. jánosfalva községre nézve az 1892. évi XXIX. t.-cikk értelmében a tenyleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólalással tétetik közé:

1, hogy mindazok, akik az 1886. évi 29. t.-c. 15. és 17. §. alapján ide érte e szakaszoknak az 1889. évi 38. t.-c. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi 16. t.-c. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. évi 38. t.-c. 7. §. a) és az 1891. évi 16. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi 29. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1908. évi február 10-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2, hogy mindazok, kik az 1886. évi 29. t.-c. 16. és 18. §-aiban eseteiben, ide érte ez utóbbi §-nak az 1889. évi 38. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítését is, a tenyleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánának, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis az 1908. évi február 10-ik napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható

A KOSSUTH FERENC által alapított

HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

udvarhelyvármegyei és Székelyudvarhely városi főképviselő Betegh Pál és Társa cégnél Kossuth-utca 31. sz. a. van. Ügynökségek vármegyészerzte. Elfogad tűz-, jég-, élet- és járadékbiztosításokat. Elsőrendű hazai intézmény.

záros határidő letelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvjogaikat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. évi 38. t.-c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatóságokhoz hat hónap alatt, vagyis az 1908. évi február 10-ik napjáig be kell nyújtani, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltja után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a megnyitásban azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Okland, 1907. július 26

MÁTHÉ, kir. albiró.

445-907. szám vhtó.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhír é teszi, hogy a székelykereszturi kir. járásbíró-

nak 1907. évi V. 87/3. számú végzése következtében Dr. Friedl. Armin gyulafehérvári ügyvéd által képviselt Szalkai Sándor gyulafehérvári lakos javára özv. Elekes Károlyné és társai szederjesi lakosok ellen 260 K s jár. erejéig 1907. évi március hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2081 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 8 borjú, 3 ló, 1 csikó, 1 pár hám és többféle házbitorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelykereszturi kir. járásbíró 1907. évi V. 87/6. számú végzése folytán 260 K hátralék tökéltetésére, ennek 1906. évi június 1-től járó 6 százalékos kamatai, egyharmad százalékos váltódíj és eddig összesen 179 K 48 f-ben bíróság már megállapított költségei erejéig Szederjes községében alperesek udvarában leendő eszközösségére 1907. augusztus hó 14-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a leg többet ígérőnek, szükség esetén becsárton alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

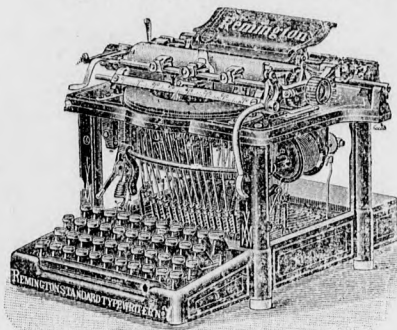
Kelt Székelykeresztur 1907. július 26-án.

SZALONTAI ALBERT
kir. bir. végrehajtó.

Világhírűek az eredeti

Remington Standard írógépek!

Hivatalokban, ügyvédek és kereskedőknél évek óta használatban Igen kényelmes havi részletfizetésre is szállítjuk.

Bemutatjuk működésben országoszerint bárhol levélbeni megkeresésre, saját költségünkre és minden vételkötelezettség nélkül, vétel esetén pedig az egyszerű beoktatást 2-3 óra alatt díjmentesen teljesítjük.

Arjegyzik ingyen és bérmentve!

Glogowski és Társa Budapest, VI., Andrassy-ut 12.

Fiók Temesvár, Zápolya-utca 5., főképviselő Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31.

Ezen formulár lementendő és beküldendő hozzánk azáltal, aki írógéppünk díjmentes bemutatását kívánja.

T. Glogowski és Társa cégnél

Budapest, VI., Andrassy-ut 12.

Beleegyezem, hogy egy darab Remington-írógépet saját költségemre nálam esetleg vétel céljából vételkötelezettségem nélkül bemutasson.

Kelt.....

aláírás.

Székelyföldi főképviselő, hol a Remington Standard írógép működésben megtekinthető s minden írógépkellék eredeti árakban kapható: Betegh Pál és Társa könyvkereskedésében Székelyudvarhelyt, Kossuth Lajos utca 31 szám.

Elvállal teljes iroda- és iskola-berendezéseket olcsó áron

SZÉKELY-UDVARHELY

tiszta 48-as függetlenségi lap, Udvarhelymegye legelterjedtebb közlönye. Megjelenik hetenkint 2 szer. Előfizetési ára fél évre 5 K. Elterjedtségénél fogva hirdetésekre a legalkalmasabb.

Emke Adria Rákóczy Szt-István Szepesi len

legjobb magyar gyártmányú díszleveledpapírok. Ezekon kívül közönséges és finom, szines és virágos leveledpapírok és borítékok, levél-kártyák, gyász képes levelezőlapok 20-féle helybeli felvétel. levélpapírosok stb. Nagyválaszték tájképes, virágos, genre, művész- és alkalmi kártyákból és üdvözlő jegyekből.

NYOMTATVÁNYRAKTÁR

Állandóan kaphatók mindenféle

kész nyomtatványok.

u. m. községi, körjegyzői, szolgabírói, végrehajtói, ügyvédi, lelkészi, iskolai, üzleti és különféle magánügyi nyomtatványok.

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS
KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS
PAPIRKERESKEDÉS

Mindenféle színű, nagyságu, súlyu és minőségű irodai és író-

PAPIROSOK

vonalzott és sima leveledpapírok, vonalzott és rovatos papírok, rajzpapírok, írógéppapírok, csomagoló és selyempapírok, másolópapírok, itatópapírok, szűrőpapírok, torta- és befőzőpapírok, könyvkötő papírok és papírkülönlegességek. Kártyapapírok.

Lemezpapírok minden sulyban. hangjegypapírok. Sorvezetők.

Irkák, füzetek,

jegyzetek, hangjegyfüzetek, rajzfüzetek, vázlatkönyvek, rajzminták, színes és rondírási minták. Olcsó legyező-faldiszkek, klozetpapírok, szivarkahüvely, szivarka s névjegytárcák. Dohány- és szivartárcák bőrből és fémbe. Bortárcák, pénzes-erszények, iskolai és irománytárcák.

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31 (saját ház).

Ajánlják modern gépekkel szakszerűen berendezett

KÖNYVNYOMDÁJUKAT

mindenféle könyvnyomdai munkák, u. m.: művek, füzetek, táblázatok, hatósági és üzleti nyomtatványok, meghívók, eljegyzési és esküvői kártyák, névjegyek, falragaszok, körlevelek, gyászjelentések stb. pontos és jutányos áron való elkészítésére. Ajánlják továbbá

— KÖNYVKÖTÉSZETÜKET —

honnan izléses munkák a legrövidebb idő alatt olcsó áron kerülnek ki.

Acéltollak, rondtollak, üveg-tollak, tollszárak, disztollszárak. Ironok, notes-ironok, csavarironok (crayonok), zsebironok, csavarironbetetek, ironvédők, ironhegyezők. Kréták, iskolai, kávéházi és fajlező kréták, szines kréták. Tinták, legjobb irodai és másoló tinták, szines, vegy és ruhajelző tinták, bélyegzőfesték, tus, mézga, folttisztító, bronz.

HEGEDŰ, hegedüvonó, hurok, hegedü-iskola, hegedü alkatrészek. Gramphon és fonográfok, lemezek és hengerek, tük. Hangoló-sípok és okarinák. Monogramok fehérnemű és leveledpapírrajzra. Kézi nyomda. Különböző bélyegzők, pecsétnyomók, pecsétjegyek, pecsétviasz, festékpárnák, ostyák. Ajtóablak és névfeliratok öntött fémbe, erdészkalapácsok gyári áron.

Körzők,

vonalzók, háromszögek, szögmérő, rajzdeszkák tolltokok, itatódeszkák, olaj-s vízfesték minden színben. Ecsetek. Irodai és zsebtintatartók, disztintatartók, tollállványok, szivacs-csésze, írómappák. Legjobb dörzsmézők, gummiszalagok. — Rajzszögek, szövegcségek, kapesok stb.

A Székelyföld legnagyobb kész nyomtatványraktára

Nyomatott Betegh Pál és Társa könyvnyomtató intézetében Székelyudvarhelyt 1907.